

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de halkın seçimle belirlenen iradesine yönelik bir saldırı niteliğinde olan ve anti demokratik bir teamül haline gelen kayyum uygulamaları, demokratik hukuk devletlerinde hiçbir surette yeri olmayan hukuksuz hükümet tasarruflarıdır. Kayyum uygulamalarıyla milyonlarca seçmenin Anayasa’nın 127 maddesi başta olmak üzere birçok anayasal hakkı gasp edilmekte, halk tarafından seçilen belediye yönetimlerinin görevlerini yerine getirmeleri; muğlak, belirsiz ve keyfi iddialarla yıllarca engellenmektedir. 2016 yılında OHAL koşullarında ve KHK’lerle başlatılan bu hukuk dışı ve anti demokratik uygulama olağan dönemde de sürdürülmüştür. Türkiye’nin demokrasi sıralamasında 3. dünya ülkelerinden dahi çok daha geride olması, uluslararası hukuk-adalet-demokrasi-barış ve basın özgürlüğü indekslerinde her geçen yıl gerileyerek son sıralara kadar gerilemesi Türkiye’nin anti-demokratikleşme eğiliminin kurumsallaşmasının bir sonucudur.

Yerel demokrasiyi kökten tehdit eden kayyum uygulamalarının en temel sonuçlarından bir tanesi, belediyelerin özerkliğini yok etmesi ve belediyelerde mali, idari ve karar alma süreçlerine halkın katılımını imkânsız hale getirmesidir. Kayyum atanan belediyeler yerel halka fiilen kapatılmıştır. Bölge belediyelerinin Kürt Dili ve Kültürüne ilişkin çalışmaları durdurulmuş, eşit temsil ve Denge-Denetleme kurumu olan eş başkanlık sistemi kriminalize edilmiştir. Kayyum uygulaması ile şeffaflık, hesap verebilirlik, hizmette halka yakınlık, halkın belediyeleri denetleme yetkisi gibi temel ilkeler yok edilmiştir. 2016’dan bu yana hukuk dışı bir şekilde uygulanan, halkın iradesini gasp eden ve yerel demokrasiyi yok eden kayyum uygulamasının açığa çıkardığı hukuki, toplumsal ve sosyolojik yıkımları tespit etmek, haksız uygulamadan nemalanan kişi ve kurumları demokratik denetim çerçevesinde denetlemek, kayyumların oluşturdukları tahribatı ve mali yönden oluşan devasa zararları tespit etmek ve ülkeyi çağdışı bir ülke konumuna getiren bu hukuk dışı uygulamaya son vermek Türkiye’nin en temel ve acil ihtiyacıdır. Bu amaçlarla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca konu hakkında Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Pervin BULDAN
Van Milletvekili

Zülküf UÇAR
Van Milletvekili

Gülcen Kaçmaz SAYYIĞIT
Van Milletvekili

Sinan ÇİFTYÜREK
Van Milletvekili

Gülşah ARSLAN
Van Milletvekili

Mahmut DİNDAR
Van Milletvekili

GEREKÇE

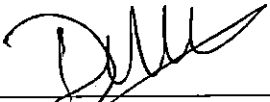
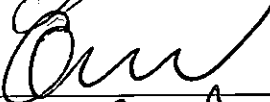
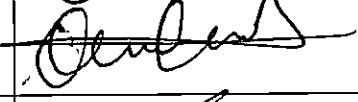
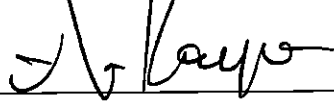
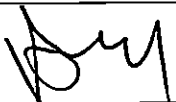
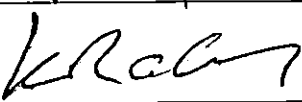
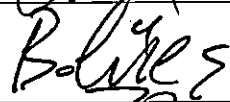
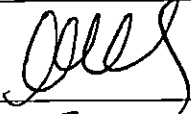
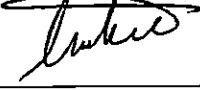
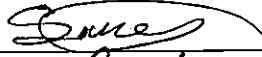
Türkiye’de yerel yönetimler, Anayasa’nın 127. Maddesi kapsamında halkın yerel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, kuruluş esasları ve karar organları kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir. Bilindiği üzere OHAL KHK’leri ile Demokratik Bölgeler Partisi’nin 2014 yılında seçimle kazandığı tüm belediyelere 2016 yılından itibaren kayyımlar atandı. Van Büyükşehir Belediyesi gibi birçok il-ilçe belediyelerinde ise kayyımlar defalarca değiştirildi. Kayyımların kamuoyunda veya belediye meclislerinde denetimi ise şeffaf bir şekilde yapılamadı. İlk olarak 2016 yılında Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanlarının görevden alınması sonucu kayyım atanmış, 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde ise HDP Belediye Eş Başkan Adayları 65 bin oy farkıyla seçimleri kazanmış olmasına rağmen hukuksuz ve soyut temeller üzerine kurulu soruşturmalar ile 2019 Ağustos ayında tekrardan kayyım atanmıştır. Gasp ettikleri il-İlçe belediyelerine atanan kayyumlar Van Büyükşehir Belediyesini 1,1 milyar TL borçlandırılmış, belediyeye ait gayrimenkuller ya satışa çıkarılmış ya da belediye hizmetleri ile ilgisi olmayan kurumların envanterine karşılıksız veya değerinin çok altında bir değer altında devredilmiştir. Halkın 31 Mart seçimlerinde iradesini sandığa yansıtarak görevden uzaklaştırdığı kayyumlar, 19 Ağustos 2019 tarihi ve devamında Van Büyükşehir Belediyesi de dahil birçok belediyeye çağdışı ve hukuksuz uygulama ile yeniden kayyım olarak atanmıştır. Gasp ettikleri belediye başkanlıklarında görev yapan kayyumların haklarında çıkan iddialar sonrasında görevden alınarak yerlerine başka bir kayyım atanması, tüm kayyım dönemlerinde belediyelerin devasa bir şekilde borçlandırılması, belediyelere ait gayrimenkullerin bedelsiz ya da bedellerinin çok altında devredilmesi, son olarak gerek Van Büyükşehir Belediyesi gerekse de İlçe Belediyeleri tarafından satışa çıkartılan gayrimenkuller ile kayyım yönetimlerinin amacının hizmet olmadığını, bilakis talan amacı güttüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Öte yandan sadece Van büyükşehir belediyesinde değil İpekyolu belediyesi başta olmak üzere, birçok belediyede kayyum olarak atananlar çeşitli gerekçelerle ya görevden alınmış ve yerlerine yeni kayyumlar atanmış ya da meslekten ihraç edilmiştir. Atanan kayyumlar halkın oylarıyla seçilmiş belediye meclisini de fiilen feshetmiştir. Halkın denetimine kapalı olan ve seçilmiş iradeye hesap vermeyen mevcut hukuk dışı yapı belediyelerin borçlarını tahsil etmemekte, belediyenin kiraladığı yerlerin kirasını toplamamakta ve yerel seçimlere giderken belediyeyi bir enkaz haline dönüştürmektedir. Anti demokratik ve hukuk dışı kayyum uygulamaları sadece Van’da değil onlarca belediyede keyfi bir şekilde uygulanmıştır. Kayyım atanan yerlerde kadın özgürlüğü ve haklarına ilişkin tüm çalışmalar durdurulmuş ve başta sığınma evleri olmak üzere kadın kurumları kapatılmıştır.

Kayyumlar belediyeleri borçlandırmış, belediyelere ait gayri menkulleri yerel yönetimler ve belediye hizmetleri ile ilgisi olmayan kurumlara devretmiştir. 7 yıl içerisinde Belediye bütçelerini herhangi bir kamuoyu denetimine tabi olmadan harcayan kayyumlar, doğrudan temin yöntemi başta olmak üzere denetimsiz bir şekilde devasa bir bütçeyi harcamıştır. 2016-2023 yılları arasında kayyum atanan Belediyelere ait olup diğer kamu kurumlarına devredilen, satılan, kiralanan gayri menkul listesinin açığa çıkarılması gerekmekte olup yapılan bu işlemlerin hukuki gerekçeleri de kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanmalıdır. Sayıştay raporları ile bu usulsüzlük ve yolsuzlukların bir bölümü kamuoyuna açıklanmışsa da kapsamlı bir denetim durumunda daha vahim bir tablo açığa çıkacaktır. Kayyımlar döneminde borçlanma, bütçe kullanımı, gayri menkul satım ve kiralama işlerindeki usulsüzlükler için acil bir şekilde denetim, inceleme ve soruşturma planlanmalıdır. Belediyelere ait taşınmazlar, satışı ve devri hukuka uygun olmamasına rağmen ve seçilmiş belediye meclislerine danışmadan satılmakta,

devredilmektedir. Halka hesap vermeyen kayyımların halkın kullanımında olması gereken belediye mülklerini satmasının yasal hiçbir gerekçesi yoktur.

Van büyükşehir belediyesi özelinde VOTAŞ'tan alınması gereken milyonlarca borç tahsil edilmemiştir. Benzer durumlar birçok belediyede mevcuttur. Van'da Park AVM için bugüne kadar belediyeye aktarılan kira geliri kamuoyuna açıklanmamıştır. Öte yandan birçok kayyum görevleri sırasında yolsuzluk, irtikap, rüşvet ve diğer suçlar nedeniyle görevden alınmış, meslekten ihraç edilmiştir. Görevleri boyunca ve görev devirleri sırasında kayyumlar ve 2. Dereceye kadar yakınlarının mal varlığı artışları denetlenmelidir. Görevden atılan veya uzaklaştırılan kayyumların atılma ve uzaklaştırma gerekçeleri kamuoyuna açıklanmalıdır. Bu bağlamda kayyum rejiminin anti demokratik boyutlarının açığa çıkarılması, kamuya verilen zararın tespit edilmesi, kamu zararının sorumlulara rücu edilmesi ve bu rejimin sonlandırılması amaçlarıyla kapsamlı bir meclis araştırması komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5			
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9			
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12			
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	